

en Kjendsgjerning, der maa antages at have Noget af Betydning. Denne Udvikling er foregaaet under Professorernes Ledelse af Examen, uden at jeg derfor gjør det mindste personlige Angreb paa disse Mænd, thi det er jo under Paavirkning af deres bedste Overbevisning om, hvad der tjente til at fyldestgjøre saavel Videnskabens som de Studerendes og Statens Fordringer, at Stoffet er svulmet saaledes op, at de Studerende nu maa bruge henimod den dobbelte Tid af den, som de behøvede for 30 Aar siden. Dette er dog Noget, som man ikke ganske kan se bort fra. — Jeg maa give det ærede Medlem Ret i, at det er aldeles umuligt for os, der sidde her, at afgive et personligt Vidnesbyrd om, hvorledes Examenkommissioner virke, da vi aldrig have set dem her og altsaa ikke have haft Leilighed til at indhøste en saadan Erfaring. Jeg skal ogsaa idetmindste for mit Vedkommende gjerne indrømme, at jeg ikke har haft stor Leilighed til noagtig at følge de forskjellige Universitets-examina. Dette udelukker imidlertid ikke, at man gennem mangfoldige private og personlige Vidnesbyrd kan fra Begyndelsen af have faaet og i Tidernes Løb faaet bekræftet den Overbevisning, at det er et rigtig Princip at lade Examenproverne foretage af Andre end de Mænd, der holde Forelesningerne ved Universitetet. Det personlige Argument, som det ærede Medlem hentede fra 5 forhenværende juridiske Professorer, skal jeg ikke komme ind paa. Jeg erkjender dem for at være overmaade dygtige og fortræffelige Mænd; men, da de kun se Sagen fra den ene Side, følger deraf, at deres personlige Vidnesbyrd ikke kan have nogen afgjørende Betydning. — Det ærede Medlem mente fremdeles, at det berøvede paa en Illusion, naar man troede, at der vilde komme større Frihed i Universitetsstudiet, naar Examinationen blev forlagt fra Professorerne til en anden Autoritet. Jeg kan egentlig ikke forstaa, hvorledes det ærede Medlem kan have denne bestemte Anskuelse, da han selv tilhører et Fakultet, hvori der virkelig, hvad han selv vil kunne bevidne — og hvad der for en stor Del er hans egen Fortjeneste — altid har hersket den største Frihed med Hensyn til Examen-

studiet. Maaffe har der fra Begyndelsen af været en noget for stor Ubestemthed i Henseende til Stoffets Omfang ved det filologiske Studium, men det er en Ulempe, som jeg tror, at man er kommen ud over; men allerede i min Tid var det ved dette Studium saaledes, at man ikke blot selv valgte, hvad man vilde opgive til Examen, men ogsaa med fuld Frihed benyttede Forelesningerne eller lode være at benytte dem, ligesom der ogsaa blev holdt Forelesninger, som paa ingen Maade vare afpassede efter Fordringerne til Examen; jeg erindrer saaledes f. Ex., at det ærede Medlem en Gang i 2, 3 eller 4 Semestre har holdt Forelesninger over almindelig Grammatik, hvilke man, skjøndt almindelig Grammatik ikke var noget Examensfag, hørte med Glæde, fordi man lærte Noget af disse Forelesninger. Naar Examensstudiet i de andre Fakulteter blev drevet paa samme Maade som Studiet til Examen for de overordnede Lærere ved de lærde Skoler, saa vilde der intet Duffe fra min Side være kommet frem om Examenkommissioner. Men naar det faktisk er saaledes, at Studiet i de andre Fakulteter og navnlig i de to Fakulteter, hvortil der her nærmest er Tale, for en stor Del af de Studerendes Vedkommende drives saaledes, at de, hvad enten det fordres eller ikke fordres, anse sig forpligtede til at lære lange Rækker af Kollegier udenad, enten alene eller ved Hjælp af Manuduktører, fordi de tro at skulle gjøre Rede for dem ved Examen, saa medfører denne, som det ærede Medlem selv vil indrømme, ingenlunde videnskabelige Maade at lære paa et Tryk paa hele Universitetsstudiet, og medfører, fordi de to Fakulteter tælle den aller største Del af de Studerende, nemlig 7—800 af 1,200, en stadelig Indflydelse ogsaa paa de andre Studerendes Maade at studere paa. Det er indrømmet i Betænkningen, og det skal med Glæde her blive indrømmet igjen af mig, at, naar der blot er Spørgsmaal om Dueltigheden til at examinere, saa maa den fornuftigvis altid findes størst hos dem, der selv ere Docenter. Men Spørgsmaalet er, om ikke Examen meget vel og meget forsvaellig lader sig indrette saaledes, at Dvælsen i at inkvirere